

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/38/2017
Identifikačné číslo spisu: 2107217820
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Anna Marková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2107217820.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: JUDr. Stanislav Vólár, Kukučínova 11, Piešťany, správca konkurznej podstaty úpadcu VETES Vřbové, s. r. o., M. R. Štefánika 174, Vřbové, zastúpeného advokátkou JUDr. Barbarou Vólárovou, Kukučínova 11, Piešťany, proti žalovaným: 1/ Ing. M. C., R., S., zastúpenému advokátom JUDr. Milošom Papcunom, Vájanského 5270/1A, Piešťany, 2/JUDr. L. D., Z., S., o zaplatenie 12.582,95 eur s prísl., vedenej na Okresnom súde Piešťany pod sp.zn. 7Cb77/2008, na dovolanie žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu Trnava z 29. novembra 2016, č. k. 21Cob 150/2015-369, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných 1/ a 2/ odmieta.
- II. Žalobca má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany rozsudkom z 2. októbra 2015, č. k. 7Cb 77/2008-324 uložil žalovaným 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi 12.582,95 eur s 9% úrokom z omeškania od 05. 06. 2010 až do zaplatenia. Vo zvyšku žalobu zamietol a o trovách si vyhradil rozhodnúť do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že v zmysle záverov zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu doplnil dokazovanie. Z vykonaného dokazovania zistil, že rozhodnutím Správy finančnej kontroly Bratislava z 19. 06. 2003, č. 11/18/134/2003 bola spoločnosti VETES, s. r. o. uložená povinnosť odvieť do štátneho rozpočtu SR neoprávnene zadržované finančné prostriedky v sume 235.199 Sk a zaplatiť penále v sume 101.611 Sk z dôvodu porušenia rozpočtovej disciplíny pri čerpaní dotácii k cenám tepelnej energie za roky 1997 a 1998. Žalovaní 1/ a 2/ ako konatelia tejto spoločnosti nerešpektovali uvedené rozhodnutie, a preto spoločnosti VETES, s. r. o. vznikli trovy exekučného konania v sume 12.582 eur, čo predstavuje škodu, ktorú spoločnosti spôsobili. Súd mal ďalej za preukázané, že spoločnosť VETES, s. r. o., je spoločnosťou, ktorej jediným spoločníkom je mesto Vřbové. Žalovaní sa v konaní bránili, že o tejto skutočnosti spoločníka informovali a to konkrétne Dr. N., ktorý bol v tom čase primátorom mesta Vřbové. Dr. N., vypočutý v konaní ako svedok, túto skutočnosť poprel.

3. Svedkyňa Ing. S.-členka dozornej rady a svedkyňa Ing. G. - ekonómka mesta Vrbové uviedli, že primátor o exekúcii voči spoločnosti VETES, s. r. o. informoval pracovníkov mestského úradu na porade.

4. Súd prvej inštancie poukazom na ustanovenia § 135 a § 135a Obchodného zákonníka v spojení s ustanoveniami § 757 a 373 Obchodného zákonníka zdôraznil, že zodpovednosť konateľov je objektívna, pričom konateľ nezodpovedá za škodu ak preukáže, že pri výkone svojej pôsobnosti postupoval s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere a že konal v záujme spoločnosti. Ak spoločnosť preukáže porušenie povinnosti konateľa (§ 135a Obchod, zák.), tak konateľ zodpovedá za vzniknutú škodu, ak konal neodborne, resp. postupoval v rozpore so záujmom a pokynmi spoločnosti, čím jej spôsobil škodu. Úkony žalovaných súd prvej inštancie vyhodnotil ako neodborné, keď takýmto konaním spôsobili spoločnosti VETES, s. r. o. škodu, spočívajúcu v znížení jej majetku, pretože následkom nespĺnenia povinnosti, uloženej rozhodnutím štátneho orgánu, došlo k exekúcii a s tou sú spojené navyše náklady, ktoré musela spoločnosť vynaložiť.

5. K výške škody súd prvej inštancie uviedol, že sporná nebola, žiaden účastník ju nenamietal, preto súd vychádzal z podkladov a dôkazov, ktoré predložil žalobca. Nárok na náhradu škody nemá zmluvný charakter, z toho dôvodu súd prvej inštancie priznal úroky z omeškania odo dňa doručenia žaloby žalovaným s poukazom na ust. § 3 nar. Vlády SR č. 87/1995 Z.z. v spojení s § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka.

6. Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ vec prejednal Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací a pro preskúmaní rozsudku v napadnutej časti a konania, ktoré mu predchádzalo, rozhodol rozsudkom z 29. novembra 2016, č. k. 21Cob 150/2015-369 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil a žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

7. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáha náhrady škody, ktorú spôsobili žalovaní ako konatelia spoločnosti tým, že v čase svojho pôsobenia zanedbali povinnosti konateľov, nevykonali žiadne účelné a relevantné úkony, ktoré by viedli k splneniu uloženej povinnosti a tým škodu eliminovali, resp. vykonali úkony, ktoré by bolo možné považovať za liberálne, vzhľadom na ich objektívnu zodpovednosť. Za prečerpanie dotácií a tým porušenie rozpočtovej disciplíny pri čerpaní dotácií v cenovej tepelnej energii za rok 1997 a 1998 vo výške 101.611 Sk žalovaní konatelia nie sú zodpovední a ani nie sú z tejto škody žalovaní, ale znášajú zodpovednosť za náklady, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s nespĺnením povinnosti, vyplývajúcej z rozhodnutia Správy finančnej kontroly Bratislava z 19. 06. 2003 a v spojení s touto pasivitou vzniknuté trovy exekúcie.

8. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré považuje odvolací súd za dostatočné pre rozhodnutie vo veci. V prvom rade zdôraznil, že povinnosťou konateľov bolo konať s odbornou starostlivosťou, čo vyplýva zo zákona. Povinnosti konateľov sú upravené viacerými zákonnými ustanoveniami a prioritou je odborná starostlivosť, kedy sú konatelia povinní brať do úvahy všetky dostupné informácie, týkajúce sa záležitostí, o ktorých musia vzhľadom na svoje postavenie, rozhodovať. Súčasne sa predpokladá, že konatelia poznajú stav, potreby a záujmy spoločnosti, aby mohli s odbornou starostlivosťou konať. V čase uloženia povinnosti Správou finančnej kontroly Bratislava boli žalovaní v postavení konateľov. Obrana žalovaných, podľa ktorej im neboli predložené pri vzniku ich funkcie doklady o stave spoločnosti a dozvedeli sa o ňom až počas výkonu funkcie, ich zodpovednosti nezbavuje. Ako konatelia majú povinnosť zaobstarat' si a zohľadniť všetky dostupné informácie, potrebné pre rozhodnutie (§ 135a Obchod, zák.), navyše nie je možné nikoho nútiť, aby v postavení konateľa aj proti svojej vôli zotrval, ak nemá pre výkon tejto funkcie vytvorené podmienky. Zákon napokon počíta aj so situáciou, kedy konatelia nebudú za škodu zodpovedať, ak konali s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, že konajú v záujme spoločnosti. Dôkazné bremeno je na konateľoch takéto konanie preukázať, nepostačuje iba tvrdenie žalovaných, že nespĺnenie povinností, ktoré vyvolali vznik exekučných nákladov a nárast penále, bolo zavinené správaním sa jediného spoločníka spoločnosti a mestom Vrbové, ktorý spoločník tieto tvrdenia poprel. Odvolací súd vyslovil

názor, že pasivitou konateľov, ktorí nekonali s odbornou starostlivosťou a v dobrej viere, vznikla spoločnosti VETES, s. r. o. škoda, pretože spoločnosť musela vynaložiť aj náklady spočívajúce v trovách exekúcie a nárastom penále z predĺžovania plnenia uloženej povinnosti. Žalovaní nepredložili žiadny dôkaz o tom, že škoda mala byť výsledkom konania spoločníka, ktorý v jednoosobovej spoločnosti vykonáva aj funkciu valného zhromaždenia (§ 125 obchod. zák.) a že ako konatelia konali na základe rozhodnutia valného zhromaždenia, resp. rozhodnutia jediného spoločníka. Pritom treba vziať do úvahy, že ani valné zhromaždenie nemôže nútiť konateľa konať protiprávne.

9. Odvolací súd vzal do úvahy aj odbornosť žalovaných a z pohľadu ich vysokoškolského vzdelania sa predpokladá istá vedomostná úroveň o vedení spoločnosti a povinnosti konateľov, ktoré im ukladá zákon a teda aj o dôkazoch, s ktorými musia disponovať, ak sa majú z objektívnej zodpovednosti vyvinúť. Zodpovednosť konateľov za škodu vychádza z ust. § 757 Obchod. zák., podľa ktorého sa spravuje všeobecnými ustanoveniami zodpovednosti za škodu, upravenými v ust. § 373 a nasl. Obchod. zák. v rozsahu, v akom dopĺňajú osobitnú zodpovednosť vymedzenú v ust. § 135a Obchod. zák.

10. Poukázal na list z 21. 10. 2003, značený ako „Oznámenie II“, ktorým žalovaný 2/informoval primátora Peadr. N. o tom, že spoločnosť VESTS (zrejme ide o VETES, s. r. o.) Vřbové, nie je schopná uhradiť prečerpané dotácie a penále, Zápisnicu zo zasadnutia Mestského zastupiteľstva Vřbové, konaného 07. 12. 2000 a prezenčnú listinu z valného zhromaždenia, konaného 18. 04. 2002 (zrejme spoločnosti VETES, s. r. o.) s tým, že ak tieto doklady mali byť použité ako dôkazy, mali byť predložené v konaní na súde prvej inštancie, o čom boli súdom riadne a opakovane poučení, preto na ne odvolací súd už neprihliadal. Okrem toho odvolatelia v odvolaní ani neuviedli okolnosti, pre ktoré nemohli bez svojej viny tieto dôkazy súdu prvej inštancie predložiť.

11. Odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, napadnutý rozsudok potvrdil a úspešnému žalobcovi priznal plnú náhradu trov odvolacieho konania.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali žalovaní 1/ a 2/ dovolanie. Žiadali rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

13. Prípustnosť dovolania vyvodili z porušenia práva na spravodlivý proces a z nesprávneho právneho posúdenia veci. Predovšetkým namietali, že konanie na Krajskom súde v Trnave prebehlo bez ich prítomnosti, čím im odvolací súd znemožnil obhájiť ich tvrdenia a predložené dôkazy a namietat nesprávne hodnotenie dôkaznej situácie súdom prvej inštancie.

14. Poukázali na predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým žalobu zamietol a toto rozhodnutie považujú za vecne správne, pretože v ňom bolo správne konštatované, že žiadnu povinnosť neporušili. Ďalej poukázali na uznesenie Okresného súdu Piešťany z 28. januára 2011, č. k. 7Cb77/2008-67, ktorým bolo konanie zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu, pretože za štyri roky nebolo schopné mesto Vřbové a ani VETES, s. r. o. nájsť finančné prostriedky na zaplatenie súdneho poplatku. Podľa ich názoru súd správne konanie zastavil. Dňa 4. júla 2008 podal správca konkurznej podstaty úpadcu VETES návrh na pokračovanie v súdnom konaní, o čom žalovaní neboli vôbec informovaní. Podľa ich názoru došlo k zmene procesných pomerov a tým k novému návrhu. Vyslovili názor, že v čase podania návrhu správcom, t. j. 4. júla 2008 bol skutok premlčaný.

15. Ďalej namietali, že počas celého konania uvádzali, že sú v dôkaznej núdzi, lebo všetky dôkazy má žalobca a im je odobratá možnosť sa adekvátne brániť. Predložili všetky pre nich dostupné dôkazy. Primátora preukázateľne informovali, denne sa s ním stretávali a raz za týždeň bola porada, ktorá v ich prípade spĺňala aj valné zhromaždenie, kde bol informovaný o všetkom a vedel aj o zlej finančnej situácii v spoločnosti VETES, s. r. o., s čím sa aj súd prvej inštancie stotožnil. Na mestskom úrade sa od roku 2003 vymenili 4 garnitúry, nikto z nich im nechcel pomôcť a dozvedeli sa, že primátor Dr. Borovský všetko po sebe spálil. Ďalej podrobne opísali finančnú situáciu v spoločnosti VETES, s. r. o. a vzťah s primátorom mesta Vřbové a o jeho oboznámení sa s finančnou situáciou v spoločnosti VETES. Ako

jediný spôsob, ako to čo nespôsobili mohli uhradiť, bolo uhradenie len z vlastných finančných zdrojov, avšak ani spolu takú sumu nemali. Podľa ich názoru sa Krajský súd v Trnave vôbec nezaoberal zodpovednosťou a právomocami primátora mesta Vrbové v spoločnosti VETES, s. r. o.

16. Vyslovili názor, že dôkazy, ktoré produkovali, boli účelovo povytáňané a prekrúcané a tým im bola znemožnená rovnosť v dokazovaní. Vyslovili presvedčenie, že ako konatelia nespôsobili žiadnu škodu, prečerpanie dotácii spôsobili predchodcovia.

17. Žalobca sa k dovolaniu nevyjadril.

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len C.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania s vysokoškolským právnickým vzdelaním /§ 429 ods.2 písm. b/ C.s.p./, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) skúmal, či napadnuté rozhodnutie, proti ktorému je podané dovolanie, je rozhodnutím, proti ktorému je takýto mimoriadny opravný prostriedok prípustný.

19. Dovoláním je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej upravujú ustanovenia § 420 C.s.p. a § 421 C.s.p.

20. V zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. možno podať dovolanie vtedy, ak rozhodnutie trpí niektorou z väd zmätočnosti uvedených pod písmenami a/ až f/ . Ide o prípady taxatívne vymenované a to: nedostatok právomoci súdu, nedostatok procesnej spôsobilosti, nedostatok spôsobilosti samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu, prekážka litispendencie alebo res iudicata, vo veci rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd a porušenie práva na spravodlivý proces.

21. Dovolací súd, vzhľadom na zásadu zákazu odmietnutia spravodlivosti /denegatio iustitiae/ preskúmal rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo v dovolateľom namietanom rozsahu porušenia procesných práv žalovaných a to podľa ustanovenia §420 písm. f/ C.s.p.

22. Ustanovenie § 420 písm. f/ C.s.p. zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktorý sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

23. Podstatná časť argumentácie dovolateľov odôvodňuje aj prípustnosť a dôvodnosť dovolania smerovala k nesprávosti postupu odvolacieho súdu. Dovolací súd sa osobitne zaoberal otázkou, či odvolací súd postupoval v súlade s ustanovením vtedy platného ustanovenia § 383 až 385 C.s.p. podľa ktorých mal odvolací súd nariadiť pojednávanie a zopakovať prípadne doplniť dokazovanie.

24. Ustanovenie § 385 ods. 1 C.s.p. nepovažuje za nutné, aby sa spravidla vždy nariaďovalo pojednávanie, ktoré by zbytočne časovo predlžovalo konanie. Zakotvilo preto pravidlo, podľa ktorého bol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie iba v tomto ustanovení vymenovaných prípadoch, t. j. ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch nariadenie pojednávania ponechal na vôľu súdu, preto ak odvolací súd v takýchto prípadoch rozhodol bez nariadenia pojednávania, nemôže ísť o odňatie účastníkovi práva na spravodlivý proces.

25. Žalovaní v dovolaní poukazujú na prvý prípad zákonom vymenovaný, kedy obligatórne musí byť odvolacím súdom nariadené pojednávanie a to, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie.

26. V prejednávanej veci odvolací súd vo svojom odôvodnení jasne uviedol v bode 22. rozsudku, že súd

prvej inštancie vykonal rozsiahle dokazovanie, ktoré považuje za dostatočné. Z uvedeného je zrejmé, že nezistil potrebu zopakovať alebo doplniť dokazovanie, a preto vychádzal zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie. Odvolací súd nezistil ani existenciu dôležitého verejného záujmu, a keďže nejde ani o jeden prípad zákonom vymenovaný, kedy by odvolací súd bol povinný obligatórne nariadiť pojednávanie, postupoval správne, keď pojednávanie nenariadil. Uvedeným postupom odvolacieho súdu nebolo žalovaným znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, žeby došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

27. Ďalej dovolatelia namietali, že súd prvej inštancie uznesením z 28. januára 2011, č. k. 7Cb 77/2008-58. konanie zastavil pre nezaplatenie súdneho poplatku v stanovenej lehote. Dovolatelia však opomenuli uviesť uznesenie Krajského súdu Trnava z 30. júna 2011, č. k. 31Cob 49/2011-67, ktorým bolo uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania zrušené a vec vrátená tomuto súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukázal na ustanovenie §4 ods.2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. a na skutočnosť, že na majetok žalobcu bol vyhlásený konkurz, preto zo zákona v konaní pokračuje správca konkurznej podstaty a podľa § 5 ods.3 zák. č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť zanikla v tom rozsahu, v akom nebola splnená. Súd prvej inštancie a odvolací súd nepochybili, keď konali so správcou konkurznej podstaty úpadcu VTES, s. r. o. a keď v konaní pokračovali. Ani z uvedeného dôvodu konanie netrpelo vadou zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p.

28. S postupom odvolacieho súdu sa dovolací súd v plnej miere stotožňuje. Poznamenáva, že rozhodnutie odvolacieho súdu je presvedčivé a podrobne sa zaoberajúce mierou zodpovednosti žalovaných.

29. Z uvedeného dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovaných podľa § 420 písm. f/ C.s.p. nie je procesné prípustné.

30. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie žalovaných odmietol, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C. s. p.).

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súdne odôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.